

LỜI KỂ RA ĐI

Này bạn ạ ta ra đi mãi mãi
Tựa chim non bay vút tận trời xanh
Cỏ trắng khuya soi bóng, bước độc hành
Lưu luyến lại sân ga khi rời bến

Ta ra đi đường đời không định hướng
Như đêm dài giữa sa mạc cô đơn
Như ngựa hoang trên thềm cỏ mù sương
Đang sải bước dưới bình nguyên bát ngát

Ta ra đi, tìm khung trời tươi mát
Nhưng lạc vào vũ trụ của hoang vu
Như vì sao rơi rụng giữa đêm thu
Mang tiếc nhớ một trời thơ kỷ niệm

Ta ra đi nhớ thương người ở lại
Bạn và ta ai khóc đấy bạn ơi
Linh hồn ta đang khóc ở quê người
Hay bạn khóc xót thương người viễn xứ

Duy Đức
22/7/1994

BÌNH ĐỊNH QUÊ HƯƠNG TÔI

Thương tặng Ba Má và các anh chị em

Quê tôi Bình Định miền Trung
Lá dừa xanh phủ rưng rưng gió chiều

Ruộng đồng tuy chẳng phì nhiêu
Nhưng lòng nông giả sớm chiều hăng say
Khổ dân lo lắng đêm ngày
Bữa no, bữa thiếu, đắng cay khôn cùng

Chùa chùa vang tỏa không trung
Theo làn gió biển, tung bồng ngư dân
Tiếng gà gáy giữa canh Dần
Cỏ cây xanh ngát, hải vân tương phùng

Biển sâu, nổi sóng oai hùng
Non xanh sừng sững chấp chùng hiên ngang
Biển trũng: tôm cá muôn vàn
Núi cao: beo cọp, gõ đàn, trầm hương

Miền Trung nơi xuất anh hùng
Quang Trung Đại Đế sáng soi sử tiền
Chiến chinh máu lửa triền miên
Quê tôi đã góp muôn binh dũng cường

Giờ đây, Bình Định cố hương
Nghìn trùng xa cách, nhớ thương đêm ngày

Bạch Sơn Nhạn

Tôi không hiểu sao ông trời lại sinh con người ta với cái bao tử ngày đòi ăn ba bữa. Rồi cũng vì cái bao tử đó mà loài người phải đi làm để rồi sanh ra nhiều cái chướng với nhau. Tại sao ông trời ổng hồng sinh ta biết ăn đất gặm đá mà sống để loài người ai cũng có thì giờ đọc sách, chơi đàn, tắm biển, ca hát v.v...

Cứ mỗi lần tôi thấy mấy tên trong nhà tôi lật báo kiếm “job” là tôi thấy tội nghiệp. Cái bàn tay của người con trai đáng lẽ được dùng để đưa các nàng tiên lả lướt qua các điệu Tango, Bebop, hoặc được dùng để đỡ cho các nàng khi bị... trúng gió, té xe thì đàn này lại cầm cây viết khoanh tròn những cái “ads” trong mục “Classified” của các tờ L.A. Times, Register, Job Trakker v.v... để tìm miếng ăn.

Kiểm Job? Một trong những vấn đề nan giải nhất của cuộc đời. “Có tiền mua tiên cũng được” thì “Có job là có tất cả”. Có job thì cuộc đời sẽ lên. Bạn sẽ có tiền mua kẹo chewing gum nhai cho nó sướng cái cuộc đời. Còn nếu không có job ư? Bạn sẽ không có tiền mua cái gì cả, chẳng hạn như cái nhà.

Ở các tiệm sách có bán hàng trăm cuốn dạy chúng ta cách làm résumé, cách săn job v.v.... Chúng ta mua về đọc nghiền ngấu như nhai nuốt cả cuốn sách vào bao tử, vậy mà kiếm hoài vẫn không ra cái job mình muốn mặc dù nó đăng nhan nhản cả kia. Chúng ta gửi hàng trăm cái résumé, gửi hàng ngàn cái fax, gửi hàng triệu cái hy vọng vào những cái “ads”.

KIỂM JOB...

KẺ SUNG SƯỚNG

Đến khi nhận được message rằng có nơi muốn interview mình thì thôi mừng ơi là mừng. Buổi tối trước khi đi interview thì mình đọc lại các cuốn sách một lần nữa. Sách dạy rằng đi interview thì phải đến sớm vì cái tên interview mình không phải là bồ mình nên mình không thể cầm tay vượt tốc nó để xin lỗi được, rằng trong lúc interview lúc nào mình cũng phải tươi cười, dù có buồn chán cách mấy nhưng mắt lúc nào cũng mở to như mắt kỳ lân để “keep eye contact” với hấn, rằng con người mình lúc nào trông cũng tươi tỉnh, đầy “energy” như có lựu đạn giấu sẵn trong bụng, rằng phỏng vấn xong ra về nhớ quay đầu lại ráng nhe răng cười với nó một lần nữa cho nó có ấn tượng tốt, rằng về tới nhà là phải gửi một “thank you letter” để nó nhớ nhung đến mình, rằng v.v... và v.v...

Kẻ Sung Sướng tôi đã từng nhiều lần kiểm job. Cứ mỗi sáng chủ nhật Kẻ tôi lại mua một tờ báo L.A. Times một đồng rưỡi hòng kiếm được job thơm đặng mà có tiền mua kẹo ăn, rồi mua thêm một cái vé Lottery để chuẩn bị trở thành nhà triệu phú. Cái nòi kiểm job nó có nhiều cái lạ. Mình đang hoàng lịch sự với nó thì nó hồng chịu, tới khi mình cãi tay đôi, coi nó như con cháu (vì lúc đó biết rằng “fail” rồi) thì nó lại chú ý đến mình. Có khi nó dẫn mình đi khắp hăng giới thiệu, làm như hai đứa mới cưới nhau rồi ra mắt bà con dòng họ, tưởng sao cuối cùng nó mướn đứa khác.

Bây giờ thời kỳ kinh tế đang “down”. Các bạn sinh viên ra trường kiếm job đỏ mắt vẫn chưa ra. Chưa kể các hãng xưởng nó lay-off ào ào, rồi những tay có kinh nghiệm họ có nhiều ưu thế được job hơn mình. Nói về ngành Engineering, ra trường về Electrical thì phải biết thêm về computer thật nhiều để tháo ráp, sửa chữa, chạy network v.v...; về Mechanical thì phải rành về AutoCAD, biết thêm về FEA (Finite Element Analysis) với NASTRAN, COSMOS, ALGOR, và chút ít về Electro Mechanical thì mới có hy vọng cạnh tranh với người ta; về Civil thì ngoài đập bằng E.I.T. ra còn nên biết về Intergraph để vẽ cầu đường cho nhanh.... Thời đại computer nên ngành nào cũng đòi hỏi chúng ta nên biết nhiều về các software. Kẻ tôi thấy ở đây có trường Orange Coast College có dạy nhiều course rất hay về các ngành này. Bạn nào đang kiếm việc có thể ghi danh học thêm cho biết (AutoCAD 3D, Inter-graph...)

Cuộc sống nó quay mình dữ lắm. Nhiều lúc Kẻ tôi trầm ngâm nhìn mấy con cá đang bơi trong hồ, tự hỏi nếu loài người biến thành... cá hết thì có còn khổ không (?)

Cách đây 60 năm ai mà xong bậc tiểu học thì là khá oai. Rồi cách đây 40 năm ai mà có bằng tú tài thì làng xã đều mộ phục. Cách đây 30 năm, ai có bằng đại học thì được trọng vọng. Còn bây giờ ai có bằng đại học thì người ta hơi nể nể. Đó là chỉ bàn về cái bề ngoài của người ta mà thôi chứ chưa đề cập đến những mặt khác.

Xã hội ngày càng tiến bộ, dân trí ngày càng nâng cao. Ngày xưa con gái chỉ biết lấy chồng rồi sinh con, bây giờ họ cũng sánh vai với nam giới trong mọi vấn đề. Trong vòng có một thế kỷ mà nữ giới đã bắt gằn kịp nam giới. Thật là may cho chúng ta, những người nam giới của thế kỷ 20, được làm đàn ông trọn vẹn trong cái kiếp này. Nếu bạn sinh ra ở thế kỷ 21, không chừng bạn sẽ bị cấm đi shopping mà phải ở nhà nấu cơm, cho con bú, thay tả trong khi nữ giới ngoài kia đang cỡi xe tăng, lái máy bay xâm lược, gây chiến lẫn nhau.

May mắn hơn nữa là mình được học hành, ra trường, tìm việc trong thời đại này. Ít ra cũng có 50/50 cơ hội để thăng tiến cuộc đời. Bằng cấp đang “lạm phát”. Thử tưởng tượng bạn tìm job vào khoảng 235 năm nữa, tức năm 2229, thì chuyện gì sẽ xảy ra. Để xin một cái job trong cây xăng thì bạn sẽ cần có 3 cái bằng: 1 Ph.D về tâm lý học để biết cách làm cho người ta thích đến cây xăng của bạn hoài, một bằng MBA để

quản lý tiền bạc trong học tiền, và phải có giấy chứng nhận đệ bát đẳng huyền đai Aikido để vật lộn với mấy thằng ăn cướp. Hay một người vợ trước khi về nhà chồng phải có ít nhất là 4 cái bằng: một bằng doctor về bệnh con nít để lo cho con mình, một bằng cao học về điện toán để viết games cho chồng giải trí, một cử nhân về business để lo chi tiêu cho gia đình và 1 giấy chứng nhận đã tốt nghiệp đại học cứu hỏa để chữa cháy nếu lỡ xảy ra trong khi nấu ăn hay ủi quần áo.

Cuộc sống phức tạp hay đơn giản cũng một phần lớn do mình. Không ít thì nhiều, các bạn cũng đã từng suy tư, ngẫm nghĩ về những gì chung quanh mình, còn gì thú vị hơn nếu chúng ta hãy viết ra để cùng chia sẻ với nhau những cảm quan đó, phải thế không các bạn? □

LỜI HỨA

Và em khóc, bờ mi hoeen ướt
Án mạnh giày, ngoảnh mặt quay đi
Giận làm chi, đôi giày vô tội?
Thổn thức òa từng tiếng khô khan.

Và em khóc, tình sương buổi sớm
Để mi em lệ đọng long lanh
Để nhìn vào người tương sương mai
Sao đậu mãi bờ mi em thế?

Cho tôi hỏi vì sao em khóc?
Cơ duyên chi mất nét Xuân tươi?
Để mang về sầu âu ảm đạm
Để nhìn vào người ngơ Thu sang?

À thì ra một chuyện cỏn con
Người ta hứa rồi quên lời hứa.
Để em tôi nhỏ lệ dỗi hờn
Làm mây kéo Thu sang lần nữa.

Thôi nín đi cô bé khóc nhè!
Hãy lau khô giọt lệ bờ mi
Và cười giữ nét Xuân trên mặt
Dừng coi trọng lời hứa làm chi!

• Liane (Moorpark College)

T H U

Bé nữ nào dẫm trên xác lá
Để xác xào một chút trong ta
Bé có biết vì sao trời u ám
Khi cuộc tình mới đó đã phai pha

Bé cứ đến, cứ đi, rồi ruợt đuổi
Cứ nói yêu xong lại hóa hững hờ
Cứ thông dong suốt quãng đường mơ
Cứ đốt lá thu vàng như đốt rác
Để chỉ mình ta ngỡ ngàng, man mác
Trời đã sang mùa.
Một chút lạnh băng quơ.

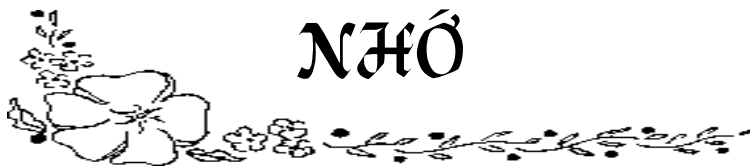
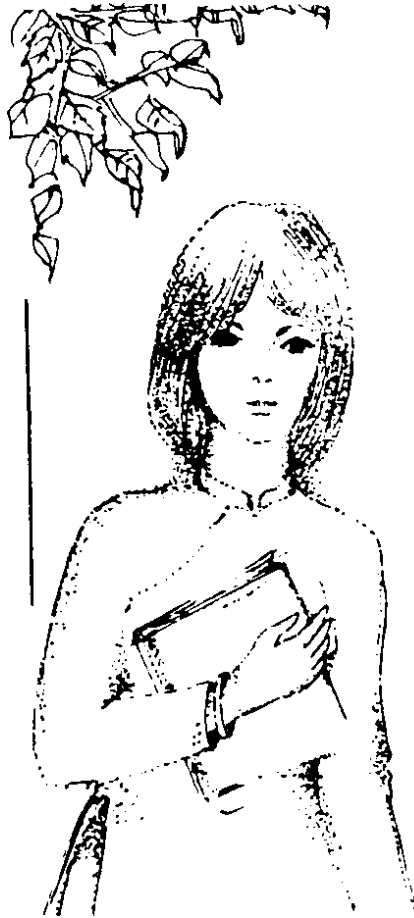
C Ô G I A O

Này cô giáo nhỏ của tôi ơi
Vất vả làm sao với cuộc đời
Giải bao bài toán nan giải ấy
Môi cô vẫn thắm những nụ cười

Đường xa cô giáo cứ ngược xuôi
Lắm nỗi gian truân chỉ ngậm ngùi
Bao kẻ qua sông giờ còn nhớ ?
Một chiếc đò ngang vẫn ngược xuôi...

HƯƠNG DƯƠNG

(Tặng Anh Đào, Tháng 11/94)

N H Ò

*Gặp làm gì để rồi nhớ rồi mong
Nhớ đến ai tôi nhớ suốt đêm dài
Mong người đến để rồi người chẳng đến
Để tôi đợi chờ mãi hỏi người ơi*

*Người hững hờ nên tôi e ngại
Người vô tình đã làm nứt tim tôi
Tôi chấp nhận yêu là cho tất cả
Cho thật nhiều để nhận chẳng bao nhiêu*

*Tôi cố quên nên lòng vui dịu lại
Người trở lại làm hồn tôi chơi vơi
Tôi chấp nhận tình yêu trong mù quáng
Dù tình đó chân thật hay dối gian*

*Nếu một mai người bỏ tôi đi mất
Chỉ trách mình không giữ được tim người
Xin giữ lại những kỷ niệm trong ký ức
Để người như vẫn mãi ở bên tôi*

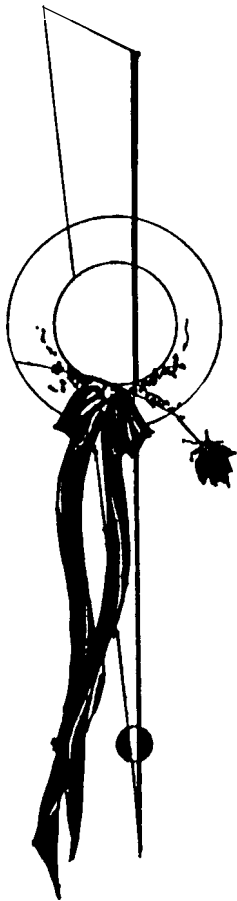
D. 7. 7

ĐƠN CÔI

Trần

Đình

Ngọc

bởi em tôi mãi ngậm ngùi
bởi tình yêu lắm ngọt bùi đắng cay
bởi tôi chưa tỉnh cơn say
bởi đêm vô tận bởi ngày bao la
bởi em duyên dáng kiều sa
bởi tôi thơ thẩn ta bà thế gian
bởi nhìn theo dáng em ngoan
tim tôi em giữ chẳng hoàn lại tôi
bởi đâu cuộc sống nổi trôi
tôi đang đánh mất cuộc đời đó em
bởi em cô bé Lọ Lem
còn tôi hoàng tử mãi xem so gầy
bởi em hoang phí tháng ngày
nên tôi bạch diện dáng gầy thư sinh
bởi em chẳng trả thư tình
nên tôi mãi mãi một mình đơn côi

MÃI MÃI

Em bảo là xưa em chẳng yêu
Vì tôi đeo đuổi quá nên xiêu
Rồi em giục già may đồ cưới
Bởi thế nên tôi mới hận nhiều
Chẳng muốn cùng tôi suốt cuộc đời
Nỡ lòng đùa giỡn thế em ơi!
Để tôi ngỡ ngẩn hồn ngây dại
Như cánh chim hoang ở cuối trời
Thà em cứ bảo sớm tôi đi
Tôi trách gì em — chẳng trách chi
Luôn luôn tôi biết tôi bạc phước
Cắt chớm tình si có nghĩa gì
Bây giờ một ngã đã chia đời
Nuốt lệ tràn dâng ý cạn lời
Tình đầu tôi vẫn còn nguyên vẹn
Mãi mãi cho em dấu phụ rồi!

Ý NGHĨA CỦA MỘT ĐỜI SỐNG

• TÂN XUYỀN

Trên đỉnh núi chiều nay, tôi ngồi nghe tiếng gọi từ cõi ngàn khơi. Trên mặt hồ chiều nay, khói sương về như bóng hoa rơi—hoa hay áo người bay, hoa hay chỉ là chút hư ảo cuối ngày, hay là bóng tà dương, lung linh giọt nắng cuối trời để trêu người phiêu lãng?

Trên rừng thông cao tôi nghe tiếng thở của thời gian, trên triền đồi xanh xanh cỏ hoa phủ đầy hương sắc lạ. Trong âm hưởng của gió, tôi thấy mình về như gió ngựa về trên đồi cỏ bình yên xưa; trong nỗi cùng cực hoang vu của người vô tổ quốc, tôi thấy quê hương, quê hương ngọt ngào trong nỗi nhớ!

Mỗi khi thấy tâm hồn mình có nhiều bất ổn, tôi lại tìm đến khu rừng vắng này. Đến để ngồi thật lặng yên mà nhìn nắng đổi màu, đến để chờ xem những chú nai tơ tung tăng đùa trên bờ cỏ đẹp. Đến để hít thở cái mùi hương kỳ lạ của núi rừng mà... thấy mình tự do. Cũng có khi chẳng có việc gì làm, tôi mang súng đạn đến đây, bắn vu vơ vào núi để nghe tiếng

súng chạy tròn trong thung lũng vắng. Sau những loạt súng rền rĩ cuồn cuộn là nỗi bình yên lạ kỳ, trong nỗi bình yên lạ kỳ này, tôi thật vui khi thấy tôi... còn sống.

Tiếng súng ròn rã qua đầu, rồi tiếng thét gọi của địch từ chung quanh vọng tới; địch lao xao tràn tới như bầy trâu rừng không còn tri giác. Tôi vừa bắn vừa chạy lùi, chạy lùi hoài cho tới khi thấy chân mình trôi lên một bờ cát, sau lưng là một cồn cát thấp, soãi dài về xa xa, sau bờ cát là một giòng sông... Sông dữ dằn chắn ngang con đường sống! Tôi ngỡ ngàng dừng lại, rồi thét to cho tất cả dừng lại, quay mặt lại mà dàn đội hình: một tiểu đoàn Biệt Động Quân nay chỉ còn lại mấy mươi người; hơn hai mươi sĩ quan, nay chỉ một mình tôi còn sống. Tôi đứng đó, đứng mà tạo niềm tin cho những người theo mình, đứng với nỗi cô độc lạ lùng: tất cả đơn vị bạn ở chung quanh đều đã rã tan, bạn bè chỉ huy các đơn vị đó đều đã chết, và không còn ai, không còn ai

trên các tầng số liên lạc!

Tôi đứng đó, một thiếu úy mười chín tuổi chưa biết nhiều lắm về chuyện đời—vừa đói khát, vừa lo sợ, nhưng cũng cố đứng thẳng lưng làm bổn phận mình, đứng để chờ... tới phiên mình nằm xuống!

Chiều hôm đó là một buổi chiều kỳ lạ: khói lửa bốc mờ mịt cả trời đất, nắng cũng trở màu đỏ ối trên mấy tầng mây, trời đất bỗng dưng xao xác lạ lùng. Chiều hôm đó, khi dàn những người lính chung quanh mình thành một đội hình chờ chết, tôi thấy ý nghĩa diệu kỳ của một đời sống! Trong cái hoang loạn cùng cực của một đoàn quân chiến bại, tôi nghĩ về một đời sống bình yên..., một đời sống thật tầm thường giản dị: có cơm ăn, có áo mặc, ngày tháng qua có những giờ bình yên để tôi ngồi nhìn nắng, nắng xao xác trên đầu cây, nắng đẹp lạ lùng như đời sống này đẹp lạ lùng; cái đẹp mà chỉ riêng những người lính trẻ thấy được trong giây phút lặng im chờ chết!

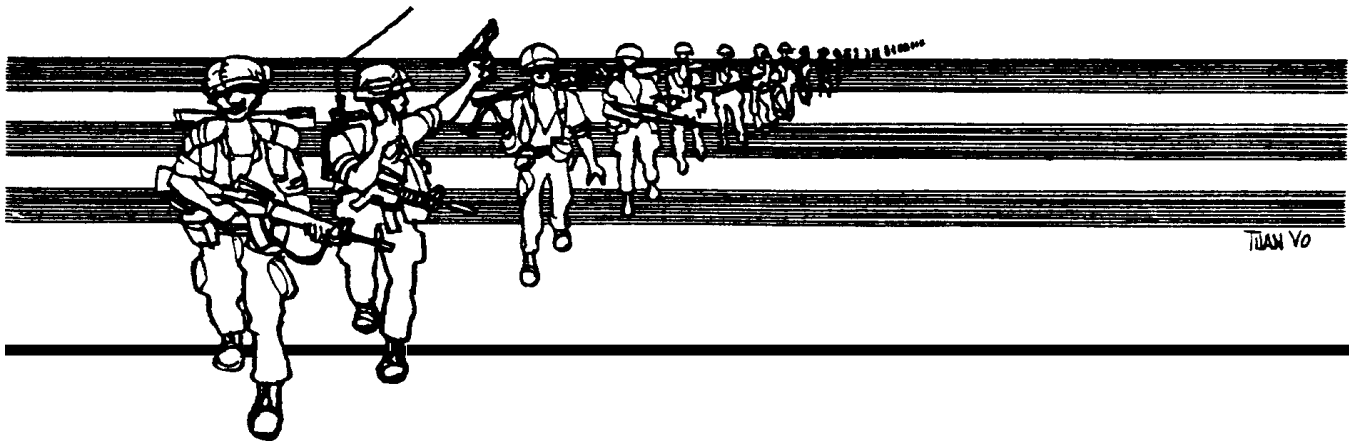
Hai mươi năm vụt qua như một làn gió trên cánh đồng xanh. Trong một viện nghiên cứu kỹ thuật, tôi có việc làm mà những người học kỹ thuật mơ ước; trong thế giới của những người mà đời gọi là “khoa bảng”, tôi có một chỗ đứng khá bình yên. Chiều năm xưa trúng đạn nằm ngắc ngoài bên bờ sông, tôi mơ ước có một ngày này; khi đó, tôi nghĩ, trong một đời sống như vậy, tôi sẽ không còn suy tư, không còn lo lắng nữa.

năm làm dân Mỹ, sống đời sống Mỹ, tôi vẫn nhớ đời sống cũ, nhớ chén canh rau ngày nắng hạ, nhớ khúc cá kho buổi chiều đông, nhớ tiếng gió thoảng qua vườn cau, nhớ một giòng sông...

Trên đường đi năm xưa: có lúa cháy, thấy nhà tan, thấy dân nghèo đói lang thang trên một quê hương đầy đầy bất công và bạo ngược. Trong nỗi đắng cay chua xót của đời lính, tôi thấy

sương mờ bốc lên từ mặt hồ là khi mây cuộn tròn, như để nhốt gió, như để bẻ nắng thành những hình thù thuộc về mơ ước. Trên đỉnh núi chiều nay, chỉ còn tôi, tôi với nòng súng lạnh lùng, với cái hoang sơ tột cùng của một người dân mất nước.

Trong tiếng súng đồng vọng qua bờ đá cao, tôi thấy về trong thời đấu tranh: những ngày mới lớn, đứng lên làm bốn phận mình! Trong

Tôi đã không còn suy tư gì nhiều, lo lắng thì hình như rất ít. Nhưng trong cái đời sống bình yên đến độ nhàm chán này, lòng vẫn thấy thiếu vắng một cái gì đó. Hình như là một lời hàng xóm gọi chào, hình như là hương gạo mới, hình như là tiếng hò đưa từ cuối giòng sông, hình như là tiếng nước tràn qua bờ ruộng khi mùa mưa về, hình như là mầu nhớ trời nước, nhớ biển, hình như, và hình như...

Trong cùng tận đáy lòng của mỗi con người, hình như vẫn có một cái gì đó ràng buộc với quê hương! Mười lăm

bạn bè nằm xuống, thấy tiếng thở, lời than, thấy từng giọt nước mắt, từng dòng mồ hôi.... Trên con đường buồn thật buồn của người tù binh, tôi biết thèm gió, biết thương nắng; trong tiếng xiềng khua của rừng sâu, tôi hiểu Trần Nhân Tôn khi truyền câu quyết chiến; trong cái đói khổ triền miên của những người đã mất quyền tự chủ, tôi thông cảm tột cùng với lời Nguyễn Trãi. Trên đường đi năm xưa: có quá nhiều điều có ý nghĩa để mình nhớ!

Trên đỉnh núi chiều nay, hình như nhân loại đã xa. Khi

tiếng đạn reo tôi nghe tiếng mình thúc quân xông vào tuyến địch; trong hơi gió thoảng, hình như có tiếng người kêu.... Người nằm xuống, kẻ bước lên,... đời xao động với ngọn gió hất hiu trên trận mạc! Ngày đó..., những ngày đổ máu, đổ mồ hôi nước mắt mà đi dựng cờ; trong bóng cờ vàng bay, mỗi giọt máu, mỗi giòng mồ hôi đều mang theo nhiều ý nghĩa.

Còn hôm nay, trên cái bình yên, no ấm cố hữu của đời sống Mỹ, tôi đi tìm ý nghĩa của thời gian. □

Con Gái!

—Thân tặng dân húi cua—

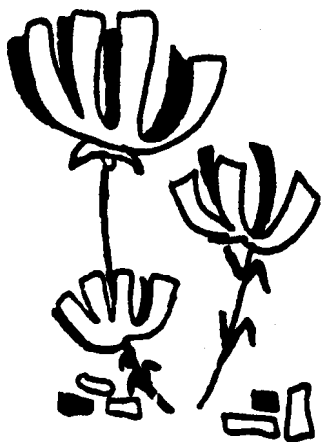
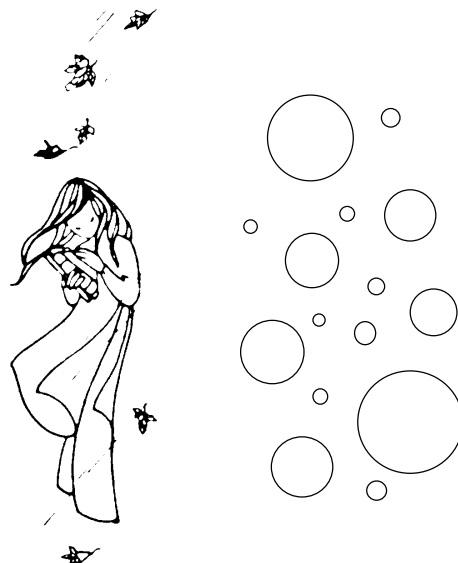
Trời sinh con gái tóc dài,
Để cho nợ ngẩn mấy người húi cua
Ra đường gặp mái tóc mây,
Tối về không ngủ thức hoài làm thơ.

Trời sinh con gái hay nè,
Để con trai phải trở tài nam nhi.
Thời thì năn nỉ đủ điều,
Nhưng mà không nín thì chàng khóc theo.

Trời sinh con gái ăn hàng!
Để cho lương tháng của chàng bay theo,
Bằng không chàng có tiền dư,
Bỏ quên nó lại có ngày mốc meo.

Trời sinh con gái làm chi?
Để con trai phải ngày ngày nhớ mong,
Không gặp thì ngóng thì trông,
Gặp rồi nói chuyện lại càng thấy thương.

• Quỳnh Hương (Cerritos College)

Xa Cách

Một hôm lòng thấy nao nao
Hai hôm trong dạ rộn rạo sáng chiều
Ba hôm mặt mũi buồn thiu
Bốn hôm dáng điệu dịu hiu, u hoài
Năm hôm tâm trí bồi hồi
Sáu hôm đi đứng, nằm ngồi chẳng yên
Bảy hôm cười nói liên miên
Tám hôm không gặp nửa diên nửa khùng
Chín hôm hết biết nhớ nhung
Mười hôm còn giận, liều chung mối tình

• Bạch Sơn Nhạn

VỀ THĂM QUÊ CŨ

Này bạn ạ...

Nếu bạn về ghé thăm nơi quê cũ
Xin nhắn dùm tôi vài chữ đôi câu
Tôi xa quê mấy độ lá thu sâu
Giờ trở lại lòng nôn nao khó tả

Bạn hãy viếng đình làng che đầy lá
Mái tranh nghèo bờ trúc dưới hàng cau
Tắm sông xưa, vớt cá ở bờ ao
Nghe tiếng võng trưa hè ru gió thổi

Xuống đồng nội khi trời vừa sụp tối
Thưởng trăng lên thủ thỉ với ngàn sao
Uống tình quê, hương lúa mẹ ngọt ngào
Say lá lướt trên giong sông êm hát

Bạn nhớ thăm khắp bà con cô bác
Thăm láng giềng gần khu phố năm xưa
Kính cụ già râu tóc bạc lưa thưa
Hỏi đàn trẻ nhà bên kia trước ngõ

Dừng chân lại ngôi trường làng năm đó
Chuyện hàn duyên bạn học thuở ấu thơ
Chào thầy cô lớp cũ chứa mộng mơ
Cành phượng vĩ luyến lưu trang giấy trắng

Xin bạn nhớ ghé qua khu chùa vắng
Lạy Quan Âm, thí thực các chư tăng
Dọn nắm mồ hôi quạnh phủ rêu xanh
Thời hương khói tưởng ghi người quá cố

Một điều cuối trước khi về thành phố
Hốt dùm tôi miếng đất mẹ năm xưa
Đất quê hương thơm mát những chiều mưa
Là xương máu nuôi tôi bên đất khách...

10/11/1994
Duy Đức

ADVICE TO CHILDREN ENTERING ELEMENTARY SCHOOL

ADVICE to entering kindergartners that will have a lasting impact is a challenge. The wide-eyed five-year old who is about to embark upon a thirteen-year school career is full of hope and anticipation. They want to learn and to be a part of the bigger world. If I were to really advise these young souls as they take their first really big step in their educational future, I would tell them they are special, unique, and important. I would tell them that they must always be proud of their accomplishments and that they must always keep trying. The importance of accepting failure as a step toward learning and accepting criticism only as a part of acquiring new knowledge would be high on my list of significant things to impart.

As an immigrant, my awareness of differences is very high. Therefore, I want to stress to my kindergarten friends that they have important different and unique features for special reasons. If we value our differences we are more likely to be able to maintain our self-esteem. I re-

member the years growing up in Vietnam. My father partly had worked with the Americans for more than a decade, but due to unfortunate circumstances, we were left behind when the Americans left. My father was imprisoned by the Viet Cong and my mother was left to raise five small children. She stressed that we were different, special, and unique. She nurtured our talents and constantly reminded us of our worth. We knew we were valued, even though each of us was very different. The belief we had in ourselves helped us through many terrible years.

Telling my kindergarten friends that they should be proud of their accomplishments is also very important. Though my culture emphasizes humility, my mother taught us to accept praise with dignity and to be proud of our accomplishments. Some of my early accomplishments seem to be insignificant now, but I know that they led to some of the good fortune I have received lately. One thing I am very proud of is the scholarship that the

Latino Club has bestowed on me. I think because we were taught to accept differences and enjoy other cultures, this may have led to this unusual honor. This is a wonderful feeling to be honored by this group. I am looking forward to the awards night when I will be able to say, “¡Muchas gracias!” to my Latino friends. Perhaps the kindergartners I advise will have this opportunity someday. Hope so!

Perhaps many others, even at a young age, have wanted to say, “Forget it!” “Please,” I would say to the kindergartners, “just keep trying!” I would tell them how many times my mother tried to have my father released from the Viet Cong jail. She just kept trying. It was sad sometimes, and sometimes really scary! However, she kept trying. After nine long years, my father was released and finally our dream came true. We got to come to the United States! Nine years is a long time, but our family is together because my mother kept trying.

Accepting failure is so important! I would tell the kindergartners that even if someone laughs at you, you must not feel too badly. It is important to be able to laugh at yourself and to accept with good humor our mistakes and failures. When I first came to this country and had to begin to learn English, I made so many mistakes. Many times people laughed at me. Sometime I felt really dumb. I discovered though, that I felt better if I laughed with the students or asked the teachers for help. It never worked very well to try to hide from my mistakes or to try to pretend the mistakes were someone else's fault. Learning from our mistakes and failures is an important life lesson. I have

many funny and sad stories to tell kindergartners that would illustrate how it is possible to learn from our failures and to continue to learn.

A great many good things have happened to me because I did not waste too much time worrying about criticism, failures, or problems. Instead, I just kept trying and I remembered to keep my sense of humor working for me. There is a great deal of healing and strength in having a sense of humor. I'm pretty sure that the advice I am suggesting includes some life values that have made a difference for me and many of my immigrant friends. I believe that these qualities are the basis of maintaining self-esteem throughout school years and throughout life.

• Cao Thanh Ngọc,
Class of 94

Hello ... Help!

Non Sông is a bilingual magazine published by the Union of Vietnamese Student Associations of Southern California. It is published once a month from March through December and a Spring Edition is published for January and February. In order to preserve and promote Vietnamese culture, it is mailed to the Vietnamese Student Associations at the American and Canadian colleges and university free of charge. In addition, it serves as a forum through which Vietnamese students and alumni can share feelings and thoughts with their peers. If your VSA has not received Non Sông, please send us your association mailing address; the name, address, and phone number of the External Vice President. To defer mailing cost, there is an annual charge (\$18 - US, and \$30 - overseas) to send Non Sông directly to other readers' residential or business addresses.

Readers' input is vital to Non Sông's success. We need your feedback. What subjects or issues would you like to see covered in Non Sông? Please send us your suggestions, recommendations, or literary submissions on anything you deem appropriate. We are open to all ideas.

Non Sông currently needs voluntary staff writers, translators, proofreader, and artists. If you are interested, we would like to get in touch with you. Please contact us at the following address:

Non Sông

12771 Western Ave., Ste. H
Garden Grove, CA 92641
E-mail: NonSong@aol.com

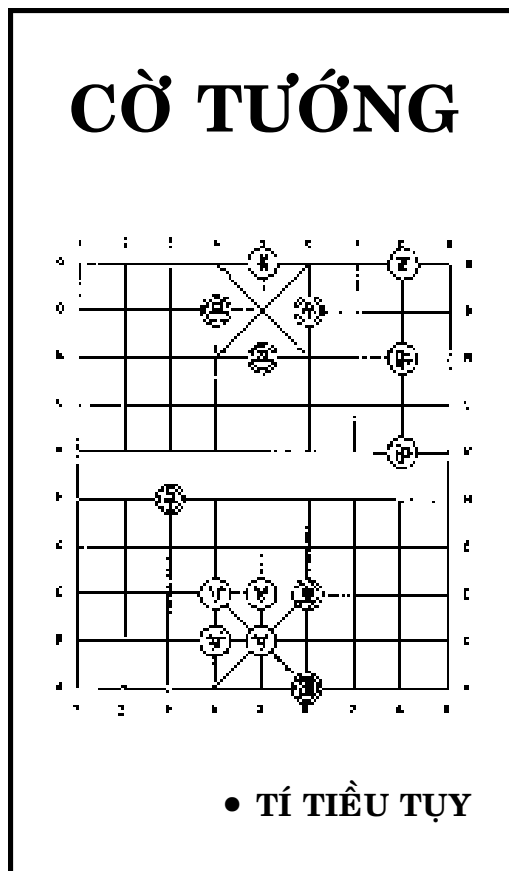
— Chiêu Tướng!
 — Chiêu cái gì mà chiêu.
 Coi tao đỡ nè! Chiêu tướng
 lại...
 — Chiêu Tướng....
 — ....
 — Chiêu Tướng..., ha ha
 ha. Hết đỡ...
 — Xì, ăn lén. “Quýnh” lại.

Cờ Tướng, môn giải trí tao
 nhã này thường được người
 Việt mình ưa chuộng. Đó là
 một sự thử thách, đấu trí của
 hai đối thủ với nhau. Cũng như
 nhiều môn khác, người nào
 chơi cờ nhiều thì nước cờ sẽ
 cao hơn. Tuy nhiên nếu ai có
 công nghiên cứu sách vở thì sẽ
 biết tất được nhiều “chiêu” rất
 độc mà đôi khi phải mất cả
 năm trời mới rút được những
 “chiêu” đó.

Trong cái ánh đèn mờ,
 nửa sáng nửa tối của quán cà phê
 Tao Nhân làm Tí tui nhớ đến
 những kỷ niệm ngày xưa cũng
 như gợi cho mình biết bao suy
 nghĩ. Tí tui ngồi ngắm những
 người xung quanh. Ở góc bàn này
 là một người ngồi trầm ngâm suy
 nghĩ. Còn phía bên kia là những
 tiếng nói nho nhỏ. Đây đó là
 những khuôn mặt chăm chăm vào
 những bàn cờ.

Bất chợt Tí tui bỗng thấy mình
 lạc về với quá khứ. Lạc về với
 những giây phút thanh thoi của
 ngày xưa tại quê nhà, lạc về với
 những lúng túng, băn khoăn ở
 những ngày đầu mới đặt chân đến
 nước Mỹ.

Ở nước mình, nhiều người
 sinh sống bằng nghề cờ tướng. Đa
 số họ là những người nghèo. Họ
 đặt bàn cờ tướng ở các bến xe
 đò, chợ búa, công viên, ga xe lửa

và những dịp hội hè để cá độ. Ai
 giải thắng hoặc hòa đều coi như
 thắng và sẽ được chung tiền, còn
 thua thì mất tiền. Đó là những ván
 cờ thế hóc búa mà nhìn vô tưởng
 là dễ ăn. Nhiều người sau vài
 phút suy nghĩ liền đặt tiền để giải,
 hy vọng kiếm vài đồng uống cà
 phê. Nào ngờ sau vài nước mà
 họ tưởng sẽ thắng, một nước cờ
 bất ngờ đã đảo ngược tình thế làm
 cho họ phải cay đắng thua cuộc.

Cờ thế là những ván cờ rất
 hay, tập trung những tinh hoa
 tuyệt kỹ của cờ Tướng. Người giải
 cờ cần phải có công phu nghiên
 cứu thật kỹ, có khi hàng tháng,
 hàng năm mới giải ra được. Nó
 có thể còn khó hơn những bài
 toán hóc búa nhất mà chúng ta
 thường gặp. Muốn giải nó,
 nguyên tắc chung là chúng ta nên
 đi những nước cờ trông thật là

“ngu dốt” (như thí hết quân),
 thật táo bạo không ai ngờ được
 thì mới hy vọng tìm được
 những manh mối để giải nó.
 Những ván cờ thế chúng ta
 thường gặp trong các sách cờ
 tướng như “Vạn Kỳ Thế
 Chiến”, “Tân Tượng Kỳ Phổ
 Thông Hoàn Mỹ”, “Cẩm Nang
 Cờ Tướng” v.v... không ăn
 thua gì với những ván cờ để
 cá độ vì cờ để cá độ có tới
 những hai bước quan trọng:
 giải thế xong rồi còn phải giải
 cờ tàn. Giải thế thì thường theo
 một công thức, nguyên tắc
 nhưng giải phần tàn cuộc thì
 đòi hỏi sự lão luyện sâu sắc của
 suy nghĩ.

Những ván cờ thế để cá độ
 thường bắt người giải phải là
 một tay thật là cao cờ ở phần
 tàn cuộc. Nhiều người hí hửng
 mừng vì đã gỡ được thế nhưng
 sau đó vẫn bị thua uất ức vì
 không đảo nổi phần tàn cuộc (một
 ván cờ có ba phần: khai cuộc,
 trung cuộc và tàn cuộc, phần tàn
 cuộc thường chỉ còn vài quân mà
 thôi). Họ về trần trọc suốt đêm
 suy nghĩ, mất ngủ để giải lại ván
 cờ mà họ nắm chắc phần thắng
 trong tay, để cuối cùng mới thấy
 rằng đường cờ của mình còn yếu.
 Thật sự mà nói, thua một ít tiền
 thì không có gì đáng tiếc, ngược
 lại nhờ vậy mà người thua sẽ thấy
 được vài nét tinh diệu của cờ
 tướng, và nhất là cảm thấy rất thú
 vị nếu giải ra được.

Nhìn người đánh cờ tướng ta
 có thể một phần lớn đoán được
 tính tình của họ. Người nào nóng
 nảy thì la hét, xuyt xoa, bực dọc
 khi thắng hoặc thua một nước cờ,
 quân cờ. Người nào điềm tĩnh thì
 họ luôn bình tĩnh để tiếp tục gỡ

tuy đã đi sai lầm một vài nước, mất quân.

Người đánh cờ thường phải luyện các quân xe, pháo, mã đi cho đều, cho hay nước. Còn nếu chỉ chơi hay về một quân nào đó (pháo, mã hoặc xe) thì đối phương sẽ để ý và có thể sẽ tìm cách đối quân để tiêu diệt cho bằng được. Tới chừng đó thì phần thua dễ cầm chắc trong tay vì các đệ tử “ruột” mất trước hết rồi. Trong lúc đánh cờ, người chơi cờ cần phải có nhiều mưu mô, thủ đoạn. Nếu thấy đối phương mạnh quá thì ta có thể tìm cách thí cờ để cầu hòa, lật ngược tình thế. Nhiều người giỏi về cờ tàn nên họ hay tìm cách thí quân rồi biến ván cờ thành cờ tàn để hạ địch thủ. Ví dụ nếu ta chỉ còn xe mà thôi, và địch chỉ còn sĩ tượng toàn thì thường ván cờ được coi như huê vì làm sao mà xông vào cung bắt tướng địch được trong khi hấn được bảo vệ chặt chẽ. Thế nhưng nếu ai học thuộc bả ý thế “Thất Cầm Mạnh Hoạch” trong cuốn Vạn Kỳ Thế Chiến (tác giả cuốn này đặt tên những trận đánh, những kỳ tích của Tam Quốc Chí cho các ván cờ) thì có thể nắm phần thắng. Ngoài ra còn nhiều ván cờ tàn cuộc khác rất là hay mà khi giải xong ta sẽ cảm thấy rất sung sướng.

Nhiều người đánh cờ cho rằng chiếu hậu (chiếu đít) là không được vì như vậy là không... quân tử. Đó là một quan niệm không đúng, vì khi đấu trí với nhau và đã quyết tâm đem hết trí lực để so tài thì nên dùng hết những lợi điểm sẵn có (nội việc dùng nhiều quân của mình để đi bắt một quân của địch thì có quân tử không? Bạn đi đánh lộn bạn

có đập... vào mông người ta không nếu có dịp?) Ở những thế chiếu hậu người ta phát hiện ra được những đường cờ tuyệt diệu. Những sách vở về cờ Tướng (để ý tới những thế biến), những trận đấu cờ của các danh thủ, những tay cao cờ đều chơi chiếu hậu cả.

Người chơi cờ cao thường rất quan trọng lúc xuất quân (khai cuộc) bởi vì xuất quân hay thì họ sẽ chiếm tiên để tạo ưu thế cho ván cờ về sau. Người chơi giỏi thì họ biết cách đi cờ làm cho đối phương kẹt cứng không biết phải đi làm sao, để rồi lần lần phải thất thủ. Nhiều người giữ từng con chốt phòng khi cờ tàn thì dùng tới. Có những tên gọi cho các thế cờ xuất quân như Liệt Thủ Pháo, Bình Phong Mã, Tiên Nhân Chỉ Lộ v.v... hay có những cách dàn cờ đối nhau như “Thuận Pháo Hoàn Xa đối Bình Phong Mã”, “Liệt Thủ Pháo đối Tiên Nhân Chỉ Lộ” v.v... Những ai nghiên cứu kỹ cuốn “Những Thế Cờ Xuất Quân Tốt Đẹp” của Lý Anh Mậu thì sẽ học được nhiều cách xuất quân rất hay.

Nhiều bạn ra mấy tiệm computer Mỹ để kiếm mua những software về cờ tướng (Chinese Chess) nhưng không thấy bởi vì dân Mỹ ít ai chơi cờ tướng. Nếu bạn vào tiệm Tàu thì hy vọng tìm ra được. Đa số các software về cờ Tướng làm người chơi thất vọng vì nó đi một nước khá lâu (5-7 phút là chuyện thường) làm mình nản. Phần nữa các software đó được viết không hay mấy nên nhiều khi mình thấy không đáng để ngồi đấu trí với nó vì nó chơi thấp quá. Tuy nhiên, có một software cờ tướng rất hay tên là “T-Time Technology” có thể làm

bạn nhúc đầu với những đường cờ khá cao của nó. Ở software này có 6 nhóm, và mỗi nhóm có 6 địch thủ với level chơi từ thấp lên cao. Nếu mình thắng được một địch thủ thì sẽ được cho chơi với địch thủ giỏi hơn. Ở nhóm đầu tiên, địch thủ trước tiên là hình một anh chàng Trư Bát Giới, bạn có thể thắng anh chàng này không khó lắm. Nhưng sau đó bạn sẽ địch phải một địch thủ đáng gờm tên là “Spoon Sa”. Nếu bạn thắng được level này thì có thể liệt bạn vào hàng cao thủ cờ tướng. Đây là một software rất hay cho những ai muốn tự luyện cờ tướng thay vì phải kiếm người chơi, phải la cà ở quán cà phê v.v.... Điều rất tiếc là đa số mọi người không có “Tea Time” bản gốc nên khi thắng tới “Spoon Sa” thì nó không cho mình lên level cao hơn (không hiểu tại sao). Nếu quý bạn nào có “T-Time” bản gốc xin gửi cho Tí tui một bản.

Tí tui không phải là người chơi cờ giỏi mà chỉ là người thích chơi cờ. Vì thế khi viết bài này chỉ có tính cách trao đổi ý kiến thôi, mong các vị cao cờ thông cảm.

Hồi còn ở quê nhà, Tí tui rất mê bộ môn này. Hôm nào mượn được một cuốn cờ tướng thì mừng quá, Tí tui phải thắp đèn thức suốt đêm chép cho hết ra một cuốn vở để sáng mai trả cho người ta (vì những hôm đó cúp điện). Về nhà quảng cặp xuống là Tí tui “dzọt” qua tiệm hớt tóc gần bên để đánh cờ. Biết bao nhiêu lần Tí tui bị ba má chửi vì cái tội mê cờ đến nỗi quên về nhà ăn cơm hoặc quên ngủ sớm để đi học. Cái tánh háo thắng ngày xưa làm mình tức tối, trần trọc, khó chịu mỗi khi thua một ván cờ. Tí tui

cứ bị chửi mãi hoài về cái tội mê chơi cờ. Rồi những lần Tí tui đi với thằng bạn thân xuống chợ Đầm, ga xe lửa Nha Trang để sưu tập những ván cờ thế đem về nhà giải. Giải ra thế xong rồi mừng quá chạy xuống đặt tiền... kiếm ăn, để rồi bị thua một cách tức tối vì không nghiên cứu kỹ về phần tàn cuộc. Cũng thỉnh thoảng Tí tui có những trận thắng oanh liệt làm bà con xung quanh nhìn mình như một anh hùng (?). Sau vài lần thử thách Tí tui “tởn”, “teo”, không dám chơi nữa.

Có một kỷ niệm làm Tí tui khó quên. Hôm đó Tí tui đấu cờ với một anh chàng còn khá trẻ, mặt mày trông ngây ngô. Hắn ta đánh dở mà la hét om xòm làm

Tí tui bực mình hạ hẳn liền 5 ván. Anh Chín, chủ tiệm hớt tóc, nháy mắt nhưng Tí tui không nhường, vừa hạ vừa nói móc lại anh chàng này. Sau khi người đó ra về với vẻ tức tối, anh Chín mới bảo đó là tên công an khu vực mới đổi về, đừng có làm cho nó ghét. Lúc đó Tí tui mới rùng mình vì nếu tên này mà ghét mình thì hơi phiền. Nhà mình thường chứa những người vượt biên, còn mình thì chuyên môn lo liên lạc, dẫn người. Hẳn mà ghét thì không chừng gia đình mình mang họa. Sau này gặp lại hẳn Tí tui đã giả bộ ăn qua ăn lại để hẳn không còn tức Tí tui nữa mà thậm chí còn rất thích chơi cờ với mình.

Cho tới ngày đến được bến

bờ tự do, Tí tui được một lá thư của má cảm ơn Tí tui đã “cứu” má tôi vì nhờ chơi... cờ tướng (còn trước đó thì bị la suốt vì cái tội này). Nguyên là nhà Tí tui nằm chính giữa, nhà bên phải là của khóm trưởng với con rể là công an thành phố, còn nhà bên trái thì có rể là phường trưởng, vì thế nên mỗi lần tổ chức vượt biên thì thật là trần ai cực khổ vì sợ họ biết. Không hiểu sao mấy người này cũng rất mê cờ tướng, và cái thằng tôi 16, 17 tuổi lúc đó lại trở thành bạn chơi cờ với họ. Má Tí tui thư rằng nhờ biết Tí tui là bạn cờ tướng nên bà ta không bị bắt lên phường nhỏ cỡ 3 ngày vì có thân nhân đi vượt biên. Ngồi nghĩ lại đôi lúc Tí tui thấy thật buồn cười.

Phái đoàn Việt cộng bị sinh viên hạch hỏi tại Đại học Chicago

• Võ Thành

Ngày 24 tháng 10 năm 1994, một phái đoàn nhà nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam đã thâm nhập dừng chân tại Chicago trong chuyến công tác vận động đầu tư và giao thương do tổ chức US Vietnam Trade Council bảo trợ. Phái đoàn do Lê Ất Hợi, Chủ tịch Ủy Ban Nhân Dân Thành Phố Hà Nội, cầm đầu. Hai nhân viên là Phạm Quốc Hưng, Phó giám đốc Sở ngoại thương thành phố và Bùi Thanh Khê, đại diện hãng Broadacre Management ở Việt Nam. Phái đoàn

đã đến thuyết trình tại lớp Quản Trị Xí Nghiệp, trường đại học Chicago, trước một cử tọa gồm khoảng 50 người gồm các giáo sư và sinh viên cao học quản trị Xí nghiệp. Những người trách nhiệm của trường tổ chức buổi thuyết trình đã hơi ngạc nhiên thấy những người khách Việt Nam này tỏ vẻ sung sướng khi được trường cho biết là phân khoa Quản Trị Xí nghiệp không có mấy sinh viên Việt Nam. Những người khách Việt Nam này đã giải thích rằng họ không muốn đến những nơi có đông sinh viên Việt nam vì không muốn phải gặp những cảnh sinh viên biểu tình chống đối.

Nhưng họ không ngờ rằng tại phân

khoa quản trị Xí nghiệp có một sinh viên cao học Việt Nam. Sinh viên này, dù lúc rời Việt Nam mới có 4-5 tuổi, cũng đã không nhận lời mời của nhà trường nhờ anh làm thông dịch cho buổi nói chuyện. Bởi vì anh không muốn giúp cho những người đại diện cho một chế độ độc tài mà anh nghe nói là tàn bạo đàn áp người dân Việt Nam.

Cuộc nói chuyện đã bắt đầu êm ả. Lê Ất Hợi được giới thiệu là thị trưởng Hà Nội, thay vì là chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội. Không rõ người dịch cố tình hay vì thiếu chữ Anh, không dịch nổi nguyên văn chức vị. Người thuyết trình Lê Ất Hợi đã tạo cho cử tọa ấn tượng là phái đoàn đại diện cho

Và rồi hôm nay không hiểu sao Tí tui lại một mình bước vào quán Tao Nhân để uống cà phê, nhìn thiên hạ chơi cờ, và đấu chơi một vài bàn với họ. Ngồi bên cạnh là hai anh chàng vừa coi bạn mình chơi cờ, vừa bàn nhau cách xin vào trường học ESL, có lẽ họ là những người mới qua. Tí tui nhìn họ, nhớ lại những ngày xưa cũng ở cái quán này, sau những giờ thi căng thẳng thì mình cùng bè bạn vào đây để giải trí với những quân cờ. Cũng tại cái quán dễ thương này, mình đã có nhiều bạn bè tụ họp tại đây để tâm sự, để cùng nhau bàn phân chia những công việc xã hội mà sinh viên thường làm. Ngồi đây rồi mình bỗng nhớ lại những người

bạn sinh viên ngày xưa chiều nào cũng vào đây để nhăm nháp một ly cà phê, chọc ghẹo nhau, hện nhau, đánh cờ với nhau.... Bây giờ họ đâu cả rồi? Chỉ biết rằng đa số họ không còn những phút giây hồn nhiên, vô tư như ngày xưa nữa mà nhiều người trong bọn họ đã phải bon chen, chạy đua với thời gian để lo cho cuộc sống. Kỷ niệm xưa bỗng ập về thật nhiều.

Cuộc sống con người, nếu nhìn kỹ, nó giống như một bàn cờ. Ăn được một quân cờ thì vui như đi làm được lên lương, mất một con pháo thì buồn như bị xe đung, đổi một con mã thì chán như làm bài bị con C, tiêu tùng một con xa thì thấy đời như không

còn ý nghĩa, thua một ván cờ thì tức như bị... bỏ đá. Nhìn sâu hơn nữa ta mới thấy có một thế giới lọc lừa, đầy thủ đoạn trong ấy. Cũng là phe ta cả nhưng ta sẵn sàng đưa bạn bè thí quân để đạt được mục tiêu của ta, cái mà có thể giải thích bằng những ngôn từ thật hợp lý. Cái sự tranh đua trong bàn cờ nó giống như cái xã hội mà chúng ta đang sống. Nhiều lúc ta phải kiên nhẫn, tự tin để bám vào những cố gắng, hy vọng mong manh để lật được thế cờ, phải tìm cái có trong cái không...

Và rồi có ai để ý rằng mỗi chúng ta đôi lúc là những con cờ, những bàn cờ của một ván... cờ đời mà nhiều khi chúng ta không biết... □

một nước nghèo chậm tiến đi tìm đầu tư và giao thương để phát triển. Vì thế các câu hỏi của sinh viên đã rất là thực tế, nhăm vào các điểm về thuế má, luật lệ đầu tư vãn vãn... Người trả lời đúng bài bản, xuông xẻ. Tiếp tục những khoe khoang đã được cử tọa đón nhận một cách lịch sự, Lê Ất Hợi đã khoe rằng “Chính sách của chính phủ chúng tôi là một chính sách đã đạt nhiều thành công và chắc chắn sẽ còn thành công hơn nữa trong tương lai vì Chính phủ chúng tôi được sự ủng hộ nhiệt liệt của dân chúng”.

Đến đây thì anh sinh viên Phan Kiêm Ái đứng lên dùng tiếng Anh đặt hai câu hỏi. Một là xin ông thị trưởng cho biết gần đây đã có cuộc bầu cử nào thật sự tự do dân chủ tại Việt nam với các ứng cử viên thuộc mọi khuynh hướng, để có thể khẳng định là người dân Việt nam ủng hộ chính phủ của ông. Hai là ông là thị trưởng Hà nội, vậy xin ông cho biết là ông đã được dân chúng bầu ra năm nào và nhiệm kỳ là bao nhiêu năm.

Sinh viên Ái chỉ nghe nói về chế độ độc tài Cộng sản mà không có kinh nghiệm sống với Cộng sản. Nay gặp người Cộng sản anh muốn hỏi để tìm hiểu. Không ngờ hai câu hỏi rất bình thường ở một xứ tự do dân chủ này đã làm Lê Ất Hợi chàm nọc. Hợi xỏ ra một tràng giáo điều, nào là “dân chủ tập trung”, “vai trò của giai cấp công nhân”, “sự nghiệp của đảng Cộng sản Việt nam trong hai cuộc kháng chiến”. Không khí phòng hội đang trang nghiêm bỗng biến mất vì những sinh viên quen sống trong không khí tự do không thể không ồ lên cười nhiều lần vì tính lối bịch của những lý luận một chiều của người cán bộ Cộng sản Lê Ất Hợi.

Buổi nói chuyện tranh thủ đầu tư của Lê Ất Hợi tại lớp Cao học quản trị Xí nghiệp đại học Chicago đã chấm dứt như thế. Với ấn tượng lẫn lộn. Có người hỏi “Lão ta là cán bộ Cộng sản hay là người mại bản chào hàng?” Người khác hỏi “Tại sao ông ta còn có thể tin vào chủ nghĩa Mác Lênin được nhỉ?”.

Ra đến ngoài, Lê Ất Hợi lại gặp sinh viên Phan Kiêm Ái. Anh còn nhiều thắc mắc muốn hỏi.

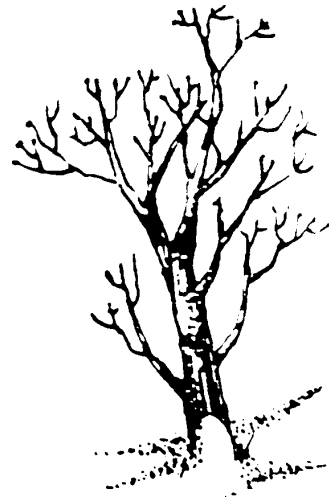
“Xin ông vui lòng cho biết tại sao ông Nguyễn Hộ bị bắt?” Lê Ất Hợi làm bộ không biết Nguyễn Hộ là ai.

“Thưa ông, tại Việt Nam hiện nay có tù nhân chính trị hay không?”

Hợi trả lời như một cái máy: “Làm gì có tù chính trị, hết cả đều là tù thường phạm.” Ái hỏi lại “Vậy thì thượng tọa Trí Diêu, bác sĩ Nguyễn Đan Quế, giáo sư Đoàn viết Hoạt đều là tù thường phạm cả sao?” Phạm quốc Hưng cười giã lả lên vào: “Thì đã nói bác Hợi chỉ là Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố Hà nội nên chỉ rành chuyện Hà nội ít biết chuyện khác...”

Thầm lặng đến nói chuyện với các sinh viên cao học quản trị xí nghiệp Đại học Chicago tưởng đã yên thân mà phái đoàn Lê Ất Hợi rút cục cũng lại gặp khó khăn vất vả, với một sinh viên tuổi đời còn nhỏ! ■

Khi Mùa Thu Tới ...

Nơi tôi sinh ra và lớn lên thường chỉ có hai mùa mưa nắng. Khi nắng, trời thật tươi, đồng ruộng như bừng lên những lời tự tình ngọt ngào thân thiết với con người. Mùa nắng về là mùa lúa chín: hương lúa mới thơm nồng từng nẻo đường bình yên; khi đó, những vườn cau thấy như sinh động hơn, lòng người thấy vui hơn, tình đồng bào rộn rã qua tiếng hỏi câu chào, qua lời dặn dò về giúp nhau trong mùa gặt mới. Sau mùa gặt là mùa của rong chơi: trên nền trời xanh, những cánh diều tươi tắn màu sắc bắt đầu bay, trên cánh đồng vàng những đội bóng đá trẻ con bắt đầu reo hò, tranh chiến...

Khi mưa, ngày mưa thật dài, thật buồn, làng xóm nằm yên giữa đất trời ảm đạm. Người không còn hớn hở ra chào, đồng xanh không có tiếng hò ới gọi tình đất nước. Dưới những cơn mưa như trút đổ thịnh nộ của đất trời, thỉnh thoảng chỉ nghe tiếng người thăm thì gọi nhau, chia con cá vừa câu được ven sông, xốt miếng rau vừa hái nhanh ngoài rẫy, hay hỏi

thăm dò điều về một việc vẫn vợ nào đó—hỏi để mà có dịp trò chuyện với nhau, bởi vì: khi mưa, người thấy cô đơn; khi gió lùa qua mái lá đơn sơ, cả nhà quây quần quanh bếp lửa hồng mà lòng vẫn như lạnh lùng trống trải...

Có những buổi sáng giữa mùa mưa, trời chợt bình yên: trên cành lá mướt mà chợt có một làn gió nhẹ. Gió gợn từ cuối dòng sông, gió se sắt luồn qua tim người: những đôi vợ chồng già dậy sớm hơn, bình trà buổi sáng được pha đậm hơn, và họ ngồi với nhau hơn thường lệ.

Có những chiều trời tạnh mưa, nắng chợt chiếu vàng trên đọt lá. Ngoài bờ ao người thiếu nữ ngừng tay làm việc, chợt ngược mắt về cuối chân trời, chợt thấy lòng như thương như nhớ...

Có những đêm không còn mây giăng: sao thật sáng, sao kết dài như một dòng sông trắng đục giữa lưng trời. Bên khung cửa, anh học trò nghèo xếp chồng sách nặng, chợt chống cằm nhìn dòng sông tinh tú để lòng thoáng chút mộng mơ...

Khi có những làn gió hắt hiu

thoáng qua đồng lúa, thoáng qua lòng người như vậy là khi Thu về! Mùa Thu trên quê hương miền Nam không có lá vàng rơi, không lấm lạnh lòng heo hắt; Thu chỉ chen nhẹ vào nhịp sinh hoạt của đất trời, để buồn, để nhớ, rồi...thôi. Thu thuộc về mùa mưa, Thu là của những đêm tháng Bảy mưa ngâu: loài quạ đen sói đầu về để bắt câu cho Ngưu Lang—Chức Nữ. Thu để buồn, để nhớ; gió Thu về vội vàng, rồi đi vội vàng, nhưng cũng gây cho lòng người ít nhiều xao xuyến.

* * * * *

Trong cái bối cảnh của mùa Thu trên quê hương Việt Nam đó, một ngày kia tôi vụt lớn!

Một đêm Thu, hòa trong tiếng gió lạnh hắt hiu qua dòng sông, có tiếng dì gọi ghen ngào, kéo tôi ra khỏi giấc ngủ. Trong ngõ ngàng ngây thơ, tôi đứng yên nhìn những người lảng giềng tung những nhát búa tàn bạo đập chốt bản lề, tháo tung cánh cửa trước; rồi ngạc nhiên thấy họ đón mẹ về: dáng cao gầy, bất động, mẹ nằm thật bình yên, bình yên về trong giấc ngủ ngàn năm.

Đêm Thu chùng như dài hơn qua lời kinh cầu; gió Thu chùng như buồn hơn qua tiếng bà tôi nức nở. Tôi vụt lớn, để thấy cha tôi ngồi đó: cũng im lìm, bất động, cũng không khóc, không cười, như không còn hiện hữu giữa cuộc đời từ nay bằng bạc gió Thu!

Khi lớn lên, tôi sợ mùa Thu, sợ những làn gió heo may qua cõi đời trống trải. Tôi sợ tiếng đàn thưa thớt rớt ngoài bến sông: những chiều nắng soi vàng vọt, bên dòng nước, cha tôi dạo những cung điệu mùa Thu để thương để nhớ... Những đêm mưa Thu với gió đập qua hàng hiên, những mùa xá tội vong nhân buồn như lời kinh Tiếp Dẫn.... Khi lớn lên, tôi sợ luôn những cành hoa trắng: hoa nở trong ngày Rằm tháng Bảy, hoa cài trên áo người, áo mình, hoa tàn lạnh như một vành khăn tang...

* * * * *

Khi nắng đổ mềm hơn, khi gió về lành lạnh, là khi em tôi đứng trên đồi cao: không khóc, không cười! Em đứng với nỗi quạnh hiu tột cùng trong chiều vàng vọt nắng!

Đây! Xin trao em một đóa hoa Hồng trắng! Đây là lời nói đợi chờ, là câu thương mến, là chút biểu hiện của lòng anh cùng cực cảm thông!

Đoạn đường này anh đã đi qua. Nỗi hoang vu này là khoảng trống bao la đã choáng ngợp hồn anh những ngày xưa cũ. Tiếng của mùa Thu heo hắt trên đồi cao này cũng là cung nhạc sầu đã ru anh suốt thời ấu thơ. Đi! Anh đưa em đi qua, sẽ dìu em qua.... Con đường từ khung cửa mộng mơ ngày mới lớn đến mộ phần của mẹ mình là con đường dài nhất, là nẻo đời khó khăn nhất, phải không em?!

Mùa Thu trong California không có gió lạnh qua dòng sông, không có mưa gào trên rừng vắng! Trong âm hưởng của Thu, không còn tiếng cha đàn rưng rưng từng nhịp nhớ; trên nỗi quạnh hiu cùng cực của một đời lưu vong, không còn lời hàng xóm vỗ về cho qua ngày quạnh quẽ. Hình như nhân loại đã xa!

Trên đồi cao ngày hắt hiu, chỉ có hoa cỏ lất lay như thâm thì câu tâm sự. Trên mộ địa lạnh lùng, chỉ có em tôi đứng như thân liễu gầy đơn độc, hoài mong.... Tôi chột sợ khi thấy một làn mây qua, tôi muốn xin trời thôi chuyển gió, xin em đừng đứng lặng im, không khóc, không cười, như không còn hiện hữu trong cuộc đời này từ nay bằng bạc nắng Thu!

* * * * *

Đây Montezuma Mesa, San Diego State bệ vệ nằm yên trên đỉnh đồi cao, như mơ màng, như say ngủ, bỏ mặc nắng nghiêng trên triền dốc như đổi hờn, như trách móc. Đây, nơi tôi dựng lại những ngày mới lớn, nơi ngày tháng là một chuỗi dài với nắng mây tình tự bình yên!

Nắng Thu ở đây cũng như nắng vàng ấm khi mùa gặt bắt đầu trên quê hương xa! Chỉ thiếu tiếng chèo đưa từ cuối dòng sông, chỉ không có tiếng cha đàn—cung nhạc la đà qua đầu cây, ngọn cỏ.... Trong nỗi đơn độc lạ lùng của người vô Tổ Quốc, nắng bình yên nhưng cũng lắm màu hoang sơ! □

• Tân Xuyên (SDSU)

Thơ Gửi Về Xa

Người đã về chưa? Giọt sương rơi lạnh...
Gót hài đêm lạ bóng thời gian,
Hoa rơi khua tiếng mơ màng
Người xa xôi vẫn rộn ràng bước đi...

Người đã trăm năm, tiếng cười còn đọng
Rèm buồng hồ hững, ngõ là mơ.
Rưng rưng đọc một dòng thơ,
Hồn hoa tưởng tiếc bên bờ thế gian?

Ngày đã về chưa? Sương mờ lên khơi,
Đèn khuya trang sách cũ chơi vơi,
Hình như còn tiếng em cười,
Trần gian hoa nở, rộn đời phiêu du.

Viết một dòng thơ, câu hệ lụy
Đời nghèo, bút mực cũng là duyên;
Người đi, sông nước bình yên!
Ta về ôm một chút niềm nhớ nhung...

• Trần Hoài Ân

THU ĐÔNG

Thu Đông 1994
HẢI NGỌC YẾN

Đông nhẹ nhàng nâng khuôn mặt đắm lệt của người yêu mà lòng vô cùng đau xót. Anh kể môi hôn sạch những giọt nước mắt đầm đìa trên má Thu. Vị mằn mặn của nước mắt Thu làm Đông nghĩ tới vị mặn của nước biển. Ôi, biển bao la, biển tình yêu đây mà! Nhỏ còn nức nở, giọng nói như tắt nghẽn, sốt mướt:

— Phải chi em đừng nói cho anh biết thì anh đâu có đau khổ và buồn như bây giờ. Anh thương em chi cho khổ vậy hả anh?

Đông nhẹ nhàng vỗ về người yêu, “Thu... cứng của anh, em lại nói nhảm nữa rồi. Lỗi đâu phải tại em! Nếu em không nói cho anh biết thì em đâu còn là em nữa. Anh quý em chỉ vì em chân thật với anh đó! Em đừng tự mình làm khổ mình nữa. Nín đi cưng, anh thương.”

Đông ôm người yêu trong tay, không nỡ hôn lên đôi môi run rẩy của nàng. Anh không muốn Thu khổ thêm một chút nào nữa hết. Càng thương Thu bao nhiêu, anh càng thấy đời ngang trái bấy nhiêu. Có nhiều cô gái ái mộ và muốn làm bạn với anh, và chính gia đình

họ cũng cố gắng tạo điều kiện cho con gái họ quen anh, nhưng anh không thấy có một cảm giác nào với những cô gái đó ngoài sự chào hỏi xã giao lịch sự bên ngoài. Tại sao gia đình của những người mình không thương lại đối xử quá tốt với mình, mà sao gia đình người mình thương lại có những ý nghĩ vô lý và bất công với mình như vậy? Nghĩ thật buồn cười! Vừa buồn, vừa giận, Đông cảm thấy yêu Thu mãnh liệt hơn bao giờ hết! Anh cảm thấy mình phải bảo vệ Thu, bảo vệ tình yêu của hai đứa! Tự nhiên trong lòng anh dâng lên một ý chí quyết liệt — một sự quyết tâm vượt qua mọi khó khăn và thử thách cho tình yêu của mình.

* * *

Mặt trời vừa khuất sau khóm tre. Gió mùa thu gởi gắm bao kỷ niệm của những ngày bên nhau.

— Nếu sau này không thành, em có sợ không?

Tiếng anh thổi thổi vào tai nhỏ, êm dịu như tiếng sóng biển rì rào. Nhỏ chột ngẩng đầu lên khỏi vai anh.

— Sao anh lại nói như vậy? Đừng anh!

Thu chột xúc động, mếu máo. Những giọt nước mắt nóng bỏng chảy dài trên hai gò má non hồng của nhỏ. Đông áp má mình vào mặt người yêu, quàng tay ôm đôi vai gầy run rẩy, lòng buồn rười rượi. Đông cảm thấy mình quá lỗi...

— Không phải! Mình yêu nhau mà, sao không thành được! Chỉ sợ ba má em...

Nói đến đây, giọng Đông nghẹn lại, tự nhiên không nói không nên lời. Và vì xúc động tột độ sau những ngày đêm buồn đau và oan ức, Đông bật khóc, càng ôm chặt người yêu trong lòng. Đến lượt nhỏ ngơ ngàng. Nhỏ không còn khóc nữa, chỉ lắng nghe nhịp tim thổn thức của hai đứa hòa vào nhau. Lần đầu tiên trong bao năm yêu nhau, nhỏ thấy anh khóc thật sự. Đàn ông cũng khóc hay sao? Nhỏ ngạc nhiên ngây ngô suy nghĩ. Nhỏ thực sự ngơ ngàng rồi đến cảm kích. Nhỏ nhẹ tay gỡ anh ra để chính mình nhìn thấy gương mặt anh, nhưng anh vẫn rúc đầu vào vai nhỏ chặt cứng. Nhỏ

chột dạ. Chẳng lẽ anh mắc cỡ sợ nhỏ thấy mặt anh đỏ lỏm xúc động hay sao? Thu phân vân, rồi thấy anh xúc động quá, nhỏ ứa nước mắt đau thương. Có bao giờ một cuộc tình trôi qua êm đẹp không? Người ta nói “yêu là khổ”, chẳng lẽ ai yêu cũng khổ hay sao? Thu không tin! Nhưng sao Thu thấy cuộc tình của Thu tràn đầy đau khổ...

Nhỏ không phủ nhận rằng cuộc tình này tràn đầy ăm ắp những ước mơ và hạnh phúc. Nhiều lúc nhỏ cảm thấy vô cùng sung sướng cảm nhận rằng Trời Phật đã phù hộ cho hai đứa quen nhau, rồi yêu nhau. Lối suy nghĩ, hy vọng ở đời, mục đích trong tương lai, hai đứa như chiếm hữu lòng nhau. Về sắc diện, có nhiều người nói hai đứa sao giống nhau như hai anh em vậy. Thu thấy ngộ lắm. Có lẽ người ta thường yêu người có gương mặt hao hao như chính họ. Những ngạc nhiên vì sự trùng hợp giữa hai đứa không làm cho nhỏ ngạc nhiên nữa. Thay vào đó, nhỏ cảm thấy chuyện hai đứa là ngẫu nhiên của sự đời. “Minh sinh ra là để có nhau,” có lần Đông thủ thỉ với người yêu. Nhỏ nhớ lắm! Nhỏ nhớ lần đầu tiên được anh hôn, nụ hôn đầu đời anh trao, nhỏ bủn rủn cả tay chân, say sưa trong nỗi đam mê của cuộc tình đầu. Bao năm trời mong đợi, bao tháng ngày ước mong! Nhỏ đã thao thức, nao nức đón nhận vị ngọt của tình yêu lứa đôi.... Thu yêu anh với một tình yêu nồng nàn, không tính toán. Tình yêu đầu đời con gái mãnh liệt làm sao, mơ mộng làm sao, huyền diệu biết chừng nào. Thu yêu cái tánh cương nghị, sự kiên nhẫn và lòng bác ái của anh. Thu trọng sự thẳng thắn, chân thật của anh. Thu phục tánh hoạt bát, thông thái của anh. Thu thương mến hết mình và cảm động vô cùng sự chịu đựng nhiều đau khổ của anh

trong mấy năm yêu nhau.

Vậy mà sao Thu Đông lại đau khổ? Cuộc đời bể dâu ít bao giờ xuôi tay cho một mối tình đẹp trôi qua một cách hiển nhiên được. Bao giờ cũng có bất trắc xảy ra. Càng khó khăn, cuộc tình càng thêm sâu đậm. Có lẽ vì những trầm bổng của cuộc tình làm cho sự gắn bó càng keo sơn và ý nghĩa. Buồn vui có nhau! Không có khó khăn, người ta thường ít phấn đấu để vượt qua khó khăn. Không nếm mùi đau khổ, người ta thường không thể cảm nhận được sự quý giá của việc bảo tồn những gì họ yêu thương. Không có cách xa, người ta thường không quý trọng sự trùng phùng hiếm có, hoặc sự nhớ nhung đau nhói cả trái tim của một người đang yêu. Phải rồi, không gian truân lận đận như hôm nay, có lẽ không bao giờ nhỏ nhận thức được nỗi khổ trong tình yêu. Nó co thắt trong tim như một hình phạt mà nhỏ sẵn sàng chịu đựng cho người mình yêu. Mà cũng chính nỗi khổ đọa đày đó làm cho nhỏ hiểu được sức mạnh của lòng người và sự chịu đựng của một tình yêu trong bão táp của giòng đời.

* * *

—Em như một đứa trẻ vậy, ngây ngô quá bắt anh phải thương đó!

Anh nhiều lần gheo nhỏ, rồi cười, rồi hôn lên đôi môi hồng hé mở đang nao nức chờ đợi. Đông yêu Thu với một tình yêu bao la và chân thật. Ở Thu, anh tìm được sự dễ thương, hiền thực, sự cảm thông và lòng vị tha dào dạt của một “nàng tiên phạm trần”. Anh thường so sánh người yêu như vậy. Đông nhớ mãi buổi đầu hai đứa ở bên nhau, anh thấy tim mình đập loạn xạ. Hồi hộp, sung sướng, lo lắng. Hình như Thu cũng rộn ràng lắm

nên anh thấy hai đôi má nhỏ đỏ hồng e thẹn. Cặp mắt Thu, đôi mắt “bồ câu nhìn lâu muốn giữ” đó đã làm anh ngây ngất từ khi bữa đầu quen nhau. Anh yêu giọng nói nhẹ và thanh của Thu. Có chuyện gì bức bối trong lòng, nghe giọng nói của Thu là mọi phiền muộn tan biến đi như mây khói.

— Anh thích nghe giọng em nói lắm. Em kể chuyện cho anh nghe đi.

Đông van nài. Thu sung sướng đón nhận lời khen chân tình của người yêu với tất cả niềm hãnh diện và hạnh phúc. Nhỏ làm bộ nhõng nhẽo chu môi bá lấy cổ anh:

— Anh nịnh giỏi lắm đó! Ai mà thương anh chắc là sẽ khổ suốt đời.

Đông thấy ý nghĩ ngộ nghĩnh quá, kê môi cắn nhẹ tai người yêu, thì thào:

— Khổ làm sao, em nói anh nghe thử coi.

— Ý, anh làm em nhột quá hà! Hứ, anh còn làm bộ nữa, anh môi miêng như vậy thì chắc phải suốt ngày ghen đến hụt hơi, vì chắc chắn cô nào cũng sẽ mê mà!

Rồi nhỏ cười nắc nẻ. Tiếng cười hồn nhiên trong veo làm Đông cảm thấy đời vui và ý nghĩa hơn.

— Ai mê anh thì mê chứ anh chỉ mê có mình cô tiên mùa thu thôi. Anh chỉ “ngại” em mê ai mà nịnh em giỏi hơn anh thôi.

Đông cười ha hả. Nhỏ thua trí, chu môi trông thật ...xí xọn. “Xí...”, rồi rúc đầu vào vai người yêu, lòng lâng lâng một niềm vui buồn lẫn lộn.

Lá thu buồn rơi rụng ngoài sân. Mùa Đông lại nối tiếp mùa Thu năm trước. □

TÂM TÌNH BẠN ĐỌC

Thái Bình Dương (Mesa College, CA)

Các anh chị trong THSV thân mến!

Tờ báo nguyệt san của Tổng Hội gần như là tờ báo được ưa chuộng của hầu hết các bạn sinh viên VN nói chung và của thanh niên Việt sống ở hải ngoại vì nó không chỉ để giúp sinh viên học thêm tiếng Anh mà còn không quên tiếng Việt, chữ Việt, văn hóa dân tộc Việt. Dù rằng nó thể hiện qua bất cứ thể loại nào cũng đều có ích (văn, thơ, truyện ngắn, tùy bút, ca dao...). Tôi xin gửi đến các bạn hai bài thơ để đọc cho... “vui” nhưng đừng cười chê...

Sau cùng, cầu chúc tất cả các anh chị luôn tiến vững, tiến nhanh để thực hiện hoài bão của mình, của người dân Việt, của kẻ tha phương, thành công mỹ mãn. Sau đây gửi tặng các anh chị mấy câu thơ này:

Gắng công gìn giữ văn hóa nhà
Kề vai sát cánh bạn cùng ta
Nâng cao quốc ngữ — hồn văn Việt
Để giữ muôn đời ngôn ngữ ta.”

*****

Hoàng Thanh Tâm (Santa Ana, CA)

Các bạn thân mến!

Trước tiên chúng tôi cảm ơn các bạn đã gửi *Non Sông* đều đặn cho chúng tôi.

Tuy nhiên một điều hơi buồn là càng lúc nhìn và đọc *NS*, thấy một sự yếu kém và thụt lùi về mặt phẩm chất của một tờ báo đại diện của anh chị em sinh viên miền Nam California so với các năm về trước. “Sự thật mất lòng. Lời thật mất bạn”, tôi đành nói lên sự thật để mong các bạn tự kiểm điểm lại...

*****

Quỳnh Hương (Cerritos College, CA)

Thân gửi các anh chị,

Thật lâu rồi Quỳnh Hương không liên lạc với các anh chị, thật là có lỗi. Nhưng QH vẫn được tin sinh hoạt của Tổng Hội và các anh chị qua các bạn như Kiều Hạnh, Tiên Hoàng... QH vẫn nhận được *NS* hàng tháng. Cảm ơn các anh chị nhiều lắm. QH sẽ cố gắng liên lạc với TH đều đặn.

*****

thư tín

Thế Thủy phụ trách

Tiến Đạt (Pasadena, CA): Vừa mở thư từ ra để đem mục thư tín về đọc giả, thì thấy ngay bài thơ “*Non Sông Yêu Dấu*” là tinh thần trao đổi tư tưởng lên phơi phơi. Tổng Hội đã dọn về trụ sở mới. Không biết Tiến Đạt chừng nào rảnh nhớ ghé thăm. Mến.

GS. Hoàng Văn Đức (Los Angeles, CA): Đã nhận được bài “Suy Tư Gửi Các Nhà Lãnh Đạo Á Châu” của Giáo Sư đã lâu. Cảm ơn Giáo Sư rất nhiều. Như đã thưa trước, Tổng Hội vừa dọn về trụ sở mới, vừa chuẩn bị cho Hội Xuân Ất Hợi, nên mọi việc thư từ có hơi chậm trễ. Xin thứ lỗi. Sẽ gửi *Non Sông* theo lời yêu cầu. Kính.

Liên Đoàn Ra Khơi (Palawan, Phi Luật Tân): Nhận được thư của Liên Đoàn Ra Khơi gửi đến anh Tước. Cảm ơn anh Minh đại diện Liên Đoàn Ra Khơi đã bắt tay trái với *Non Sông*, cùng gửi lời chúc mừng. Cố gắng sẽ gửi *NS* đều đặn đến LD Ra Khơi, mong sẽ là một món quà tinh thần đến với các anh chị bên đó. Kính.

Hải Ngọc Yến (San Diego, CA): Truyện ngắn của Yến, với tựa đề “Thu Đông” đã đến tay BBT. Bài viết gửi về đúng với mùa Thu, Đông đã đến. Thấy đề ngoài bìa thư vồn vẹn có hai chữ “San Diego” thôi, nên không biết làm sao gửi *Non Sông* cho tác giả. Có đọc ké báo của ai không?

Tân Xuyên (San Diego, CA): Cám ơn anh đã gửi bài “viện trợ” cho BBT *Non Sông*. Thấy anh “tố cáo” nhà thơ Lê Tạo ghê gớm quá, vì nhà thơ ấy mà Tân Xuyên không còn thời giờ viết văn. Thôi dù sao đi nữa vì tình huynh đệ, không nên trách nhau nhé. Cuộc sống quá bận, hãy dùng lời thơ, lời văn tặng nhau, chớ “trách” nhau. Thân ái.

Lê Tạo (San Diego, CA): Làm cái chi rứa mà Tân Xuyên cần nhắn, trách cứ um xùm. Có tâm sự gì thì cứ trao đổi qua thư từ, điện thư, điện thoại....Trang trọng hơn nữa, qua “tê lê công fe răng” hoặc lẹ nhất, qua một châu phở là xong ngay. Thân.

Phạm Văn Út (Đại diện BTC/Hội Thảo Chính Trị 94): Cám ơn ông đã gửi thiệp mời đến THSVVN/ Nam Cali tham dự buổi “Hội Thảo Chính Trị 94 — Dân Chủ Hóa và Phát Triển Việt Nam” vào ngày 3 & 4 tháng 12 năm 1994 tại Ramada Inn Hotel, Garden Grove. Rất tiếc vì bận lo chuẩn bị cho Hội Xuân Ất Hợi và nhiều công tác khác, nên anh chị em TH không đến tham dự, học hỏi và cùng chia sẻ. Xin hẹn dịp khác. Kính.

Ban Chấp Hành, Hội SVVN San Diego State University, nhiệm kỳ 1994-1995: Ít khi nào mà Tổng Hội mà bỏ qua dịp tham dự lễ ra mắt Tân Ban Chấp Hành, HSVVN tại San Diego, đặc biệt nhất là SDSU và UC San Diego. Lần này BCH ra mắt vào lúc Tổng Hội đã “dọn nhà” nên nhận thiệp mời hơi trễ. Thân chúc anh chủ tịch Trần Hùng Tiết và các anh chị trong tân Ban Chấp Hành luôn luôn đầy đủ tinh thần hoàn thành công tác bảo vệ và phát huy nền văn hóa dân tộc VN tại hải ngoại, và cố gắng vượt qua mọi khó khăn. Thân mến.

Nikki Nguyen (Northridge, CA): Không biết mấy tháng nay, Nikki có nhận được *Non Sông* không? Thư từ của NS dạo vừa rồi nhận hơi chậm, nếu không thấy báo đều đặn, nhớ gọi về Tổng Hội (714) 893-3139. Mong Nikki giới thiệu độc giả cho NS. Mến.

Thái Bình Dương (Mesa College, CA): Cám ơn bài thơ TBD gửi tặng. TBD nhớ gửi bài về giúp

Non Sông đều nhe, nhất là trong dịp Xuân này. Mùa Noel này nghỉ lễ dài hạn, TBD nhớ về giúp anh chị em để tờ Đặc San Xuân 95 sớm đến tay mọi người. Thân!

Hoàng Thanh Tâm (Santa Ana, CA): Cám ơn những lời nhắc nhở và những ý kiến đóng góp quý báu của ông — những nhận xét của ông thật là chính xác. Thật sự mà nói anh chị em ở NS đã “cầm cự” hết mình mới giữ được tờ NS cho đến ngày hôm nay. Chúng tôi không giấu gì ông rằng tờ NS đã và đang trải qua nhiều giai đoạn khó khăn mà chỉ có những anh chị em đang làm mới biết được, nhiều lúc tưởng đã buông tay. Rất mong ông có dịp về tiếp tay với NS. Kính.

Quỳnh Hương (Cerritos College, CA): Lâu rồi QH mới liên lạc lại với NS, bộ có chàng nào “bắt cóc” phải không? Quỳnh Hương ơi, nhớ về phụ anh chị em làm tờ Đặc San Xuân nhe. Hiện tại NS đang thiếu nhân lực vô cùng. Nhìn BBT thấy “hùng hậu” thật nhưng không nhiều người có thời gian về lắm đâu. Nhờ Quỳnh Hương vận động bạn bè về giúp cho NS nhe. Mến.

Lộc Quy (Philadelphia, PA): Cám ơn Lộc Quy đã xung phong làm đại diện cho *Non Sông*. *Non Sông* cảm kích vô cùng. Thời gian qua đã có nhiều cây bút từ miền Pennsylvania góp tay với NS; không biết mấy người có biết nhau không? Sẽ liên lạc với Lộc Quy trên Internet sau. Mến.

Snowflake (Winnetka, CA): *Non Sông* đã lầm lẫn khi thêm chữ “sưu tầm” dưới những bài thơ Haiku mà Snowflake sáng tác (trong NS số 66). Xin lỗi nha. Hôm nào xuống Little Saigon chơi, nhớ ghé NS — NS sẽ đền cho nôi chè.

Cao Thanh Ngọc (Thousand Oaks, CA): Nếu là hình minh họa thì cứ gửi về cho NS. Nhớ là vẽ dùng loại mực có thể chụp đăng không bị tối đen. Hội Chợ Xuân Golden West năm nay cũng có gian hàng triển lãm văn hóa, em có thể liên lạc với Ban Tổ Chức Hội Xuân để biết thêm về chuyện này.

Độc và Cổ Động
Non Sông